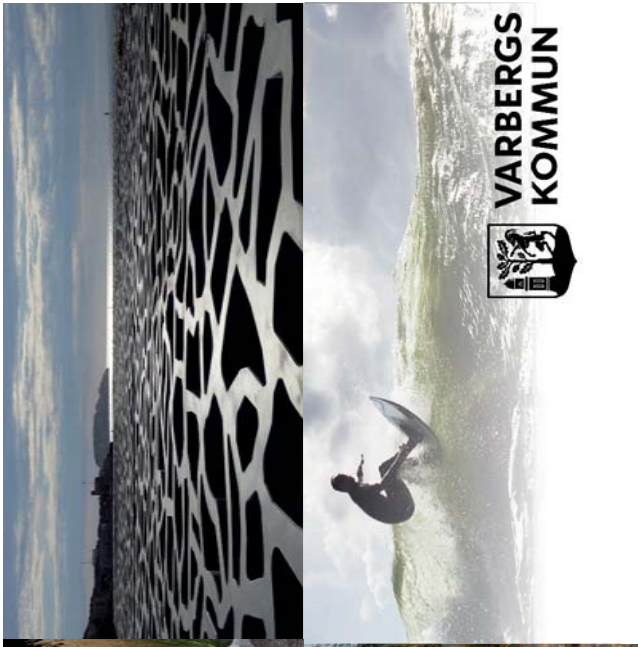
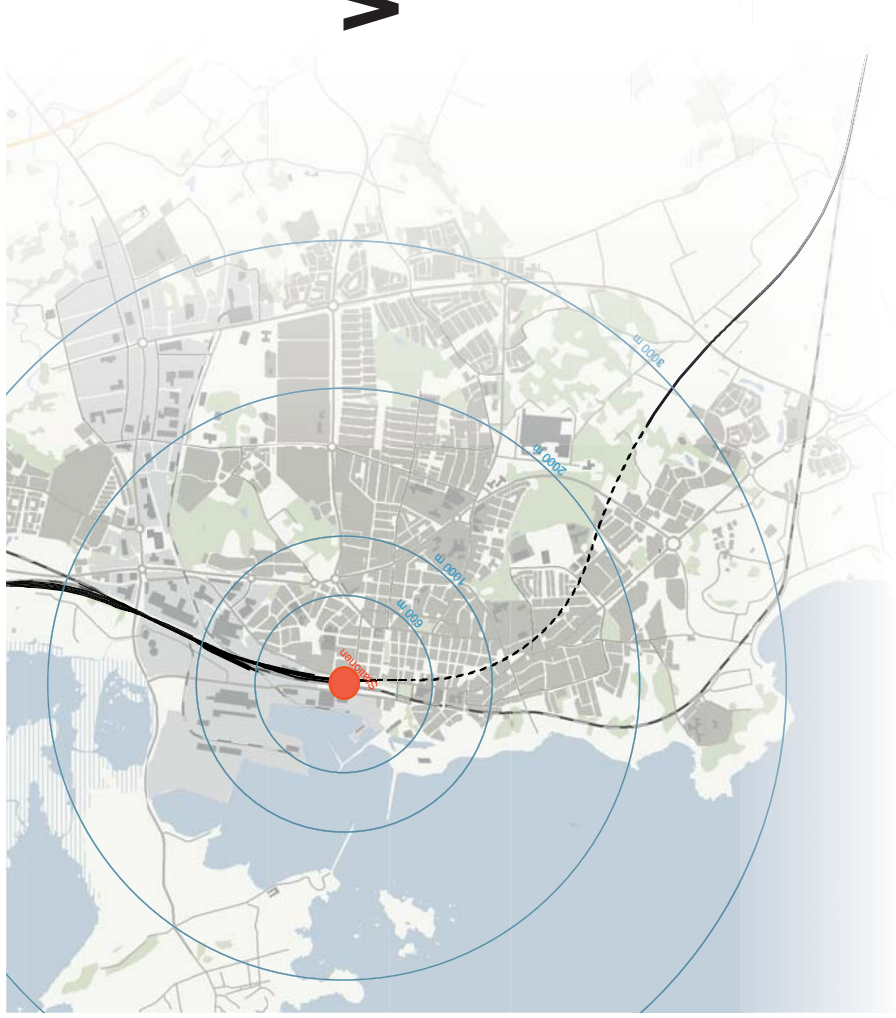

Kvalitetsprogram för Varbergs nya stationsområde

Tillhör detaljplan för Västrikustbanan genom Varberg, norra och södra delen,
antagandehandling 2017-03-14

VÄLKOMMEN TILL VARBERG!

Varberg har en vision. År 2025 ska vi vara Västkustens kreativa mittpunkt. Visionen ska genomsyra även Varbergs nya stationsområde. Det är här många möter Varberg för första gången, det är här många börjar och slutar sin arbetsdag och det är hit många går för att träffas eller titta på folk.

Oavsett i vilket ärende man rör sig inom stationsområdet – som pendlare, sommarboende, morfar, förstagångsbesökare, konferensdeltagare eller söndagsstrosare ska upplevelsen vara densamma. Upplevelsen av en välkomnande plats med funktioner i en genomtänkt helhet och där omsorgen av detaljerna är påtaglig.

Varbergs nya stationsområde ska fungera som en länk mellan stadskärnan och den nya stadsdelen och tydligt ansluta till resten av staden. Och kommunen. Och världen. Det är här den börjar!

Innehåll

Välkommen till Varberg

Mervärden

Stationens roll i staden

Stationen som mötesplats

Stationen som bytespunkt

Inspireras!

Vägen framåt

Welcome!

Måndag igen. Jag måste ha kaffe. Nu!
Just det! Nu känner jag igen mig!

Hemma! Nämen, heeej!

Äntligen framme, semesteren kan börja!
Förra årets konstverk var snyggare!

Vi tar nästa tåg istället....

Morfar, kan vi titta på tågen? **Smidigt!**

Bakgrund

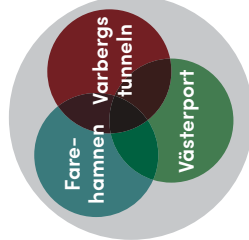
Utbyggnaden av Västkustbanan

Västkustbanan genom Varberg ska byggas ut med dubbelspår. Sträckan är ca 7,5 km lång varav ca 3,1 km förlägs i tunnel under centrala staden. Projektet drivs av Trafikverket i samverkan med Varbergs kommun, Region Halland och Jernhusen. Med anledning av utbyggnaden får stationsområdet ett nytt läge, 150 m norr om den gamla, och en ny utformning - Varbergs nya stationsområde!

Detaljplaner tas fram för att möjliggöra utbyggnad av dubbelspår på Västkustbanan genom Varberg. Det nya stationsområdet ingår i Detaljplan för Västkustbanan genom Varberg, norra och södra delen. Kvalitetsprogrammet (detta dokument) för Varbergs nya stationsområde utgör en av handlingarna för detaljplanen och är kopplad till den del som behandlar det nya stationsområdet.

Stadsutvecklingsprojektet

Varbergs kommun står inför en omfattande stadsutveckling. Industrihamnen planeras att flytta från stadens centrala delar åt nordväst där den nya Farehamnen anläggs. I kombination med att järnvägen förlägs i tunnel samt att bangården flyttas norrut frigörs stora ytor mark. Detta möjliggör för stadskärnan att växa mot havet och en ny stadsdel - Västerport - kan utvecklas.

Varbergs nya stationsområde, beläget mellan den befintliga staden och den nya stadsdelen, kommer att utgöra en viktig nod och länk däremellan. Inriktningen och utformningen av Varbergs nya stationsområde visar riktlinjen för den framtida stadsutvecklingen.

Utgångspunkter

Följande arbeten och underlag utgör utgångspunkt för Kvalitetsprogrammet:

Planeringsföresättningar

Tidigt identifierades inriktningar för planeringen av stationsområdet. Ett PM med planeringsföresättningar sammanställdes av Varbergs kommuns dåvarande styrgrupp för Varbergstunneln under 2014 och reviderades under 2015 av Kommunstyrelsens arbetsutskott. I december 2014 genomfördes en workshop i Kommunstyrelsen. Där valdes några betydelsebärande ord ut och man enades om den karaktär som ska vara representativ för Varberg och det nya stationsområdet. Både planeringsföresättningarna och karaktärsorden godkändes sedan av Kommunstyrelsen 2015-03-31.

I det här dokumentet omfattas ovan nämnda planeringsföresättningar som kvalitetsvärden och karaktärsorden benämns som kärnvärden. Dessa värden ska tillsammans präglade utformningen och vara identitetsskapande i den goda upplevelsen av Varbergs nya stationsområde. De utgör grunden för detta kvalitetsprogram.

Medborgardialog

Medborgardialoger kommer att följa stadsutvecklingsprojektet under hela processen. Under 2014 genomfördes en medborgardialog med fokus på Varbergs nya stadsdel. Gensvaret i dialogen var stort och idéerna, förslagen och synpunkterna var många. Resultatet av dialogen har sammanställts i en rapport: "Tillsammans skapar vi världens bästa Varberg". Under hösten 2016 genomfördes parallella arkitektuppdrag för Västerport där dialoger med allmänhet och inbjudna intressenter hölls kring de olika förslagen.

Vision 2025

År 2011 beslutade fullmäktige i Varberg att kommu-

nens gemensamma vision är att vara Västkustens kreativa mittpunkt år 2025. Visionen skapar förutsättningar för tillväxt i hela kommunen. Visionens två förhållningssätt; hållbarhet och delaktighet, ska genomsyra allt arbete. Dessutom ska kommunen som organisation förenkla för människor i deras vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar.

Syfte

Syftet med kvalitetsprogrammet är att tydliggöra de värden som Varbergs kommun önskar tillskapa för stadens nya stationsområde. Kvalitetsprogrammet ger en viljeriktning och en samsyn kring stationsområdets innehåll, funktion och utformning och stödjer kommunens gemensamma vision om Västkustens kreativa mittpunkt.

Kvalitetsprogrammet ska på ett övergripande sätt beskriva hur stationsområdet:

- tar plats i staden
- blir en attraktiv mötesplats
- fungerar som en effektiv och trygg bytespunkt

Kvalitetsprogrammet ska stödja och genomsyra planerings- och genomförandeprocesser, från parallella uppdrag till framtida bygghandlingar. Det ska vara vägledande vid utformning av byggnader och anläggningar såväl som för offentliga platser inom stationsområdet samt dess möten med omgivande stad.

Mål

Varbergs nya stationsområde ska vara en väl fungerande och effektiv kollektivtrafiknod som samspejar till en vacker och ändamålsenlig helhet. Stationsområdet ska berika staden med attraktiva stadsrum och vistelsekvaliteter samt förstärka Varbergs identitet.

MERVÄRDEN

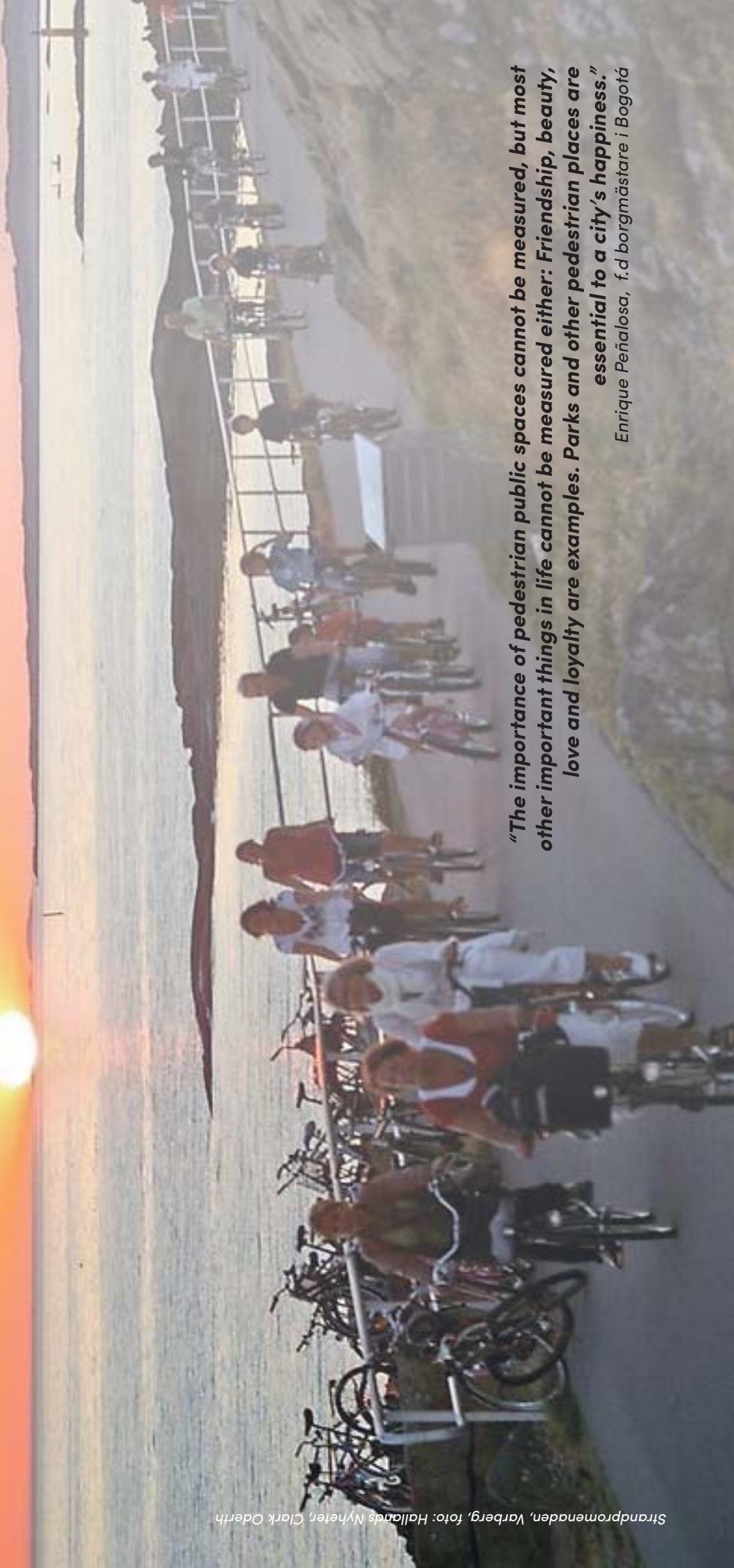
Energin flödar i stationsområdet. Man andas kustluft och saltvindar. Större rum varieras med små lugna, lummiga platser att andas, vila och hämta kraft i. Stenhuggartradition och kala klippor inspirerar.

Varbergs nya stationsområde ska både värna om befintliga kvaliteter och berika staden med nya. För att skapa förutsättningar för en attraktiv och ändamålsenlig plats lyfts kärnvärden och kvalitetsvärden fram, värden som ska ligga till grund vid utformningen av Varbergs nya stationsområde.

Strandpromenaden, Varberg, foto: Hallands Nyheter, Clark Oderth

“The importance of pedestrian public spaces cannot be measured, but most other important things in life cannot be measured either: Friendship, beauty, love and loyalty are examples. Parks and other pedestrian places are essential to a city’s happiness.”

Enrique Peñalosa, f.d borgmästare i Bogotá

Kärnvärden

Flytten av stationsläget och utbyggnaden av staden mot havet skapar möten mellan historia och nutid som ska vävas ihop till en helhet. Kommunstyrelsen i

Varberg har beslutat att orden "levande", "hav", "grönskande" och "sten" representerar viktiga värden för Varbergs karaktär och identitet. Alla val för utformningen av stationsområdet ska därför genomsyras av dessa kärnvärden.

från de som bor i kommunen ges plats i utformningen och framställs med lekfullhet. Här finns alltid något nytt. Tillfälliga uttryck och förändring bor i platserna.

Hav

Det öppnar upp sig mot vidderna och havet. Varberg andas rymd, ljus och möjligheter. Från stationsområdet ser man målpunkter i staden och anar horisonten i fjärran. Sköna solplatser morgon, middag kväll - att andas kustluft och saltvindar. Konstruktioner, tak och byggnader förmedlar lätthet och har en ljus färgsättning. Varberg är vatten. Vattenljus och vattenljud genomsyrar - det glittrar, blänker, bubblar, porlar och droppar.

Grönskande

Varberg är varmt. Här råder en avslappnad känsla av strand, sand och sommar, året om. Stranddråg, trift och

sanddyner har letat sig upp från kusten och tolkas in i gestaltningen på ett informellt sätt. Platser och byggnader har en vänlig och välkomnande utformning. Större rum varieras med små lugna, lummiga platser, att andas, vila, hämta kraft. Detaljerna förmedlar omtanke och väcker nyfikenhet.

Sten

I Varberg möter historia nutid, och det ges uttryck i form och gestaltning. Stenhuggartradition, kala klippor och Fästningen utgör en stabil grund som återspeglas i stationsområdet. I Varberg står man med fötterna på jorden. Gedigna material och natursten präglar området. Råa ytor och bearbetade används som spännande kontraster och associerar till kulturhistoria, hantverkskunnande och strändernas klippor.

Kvalitetsvärden

Varbergs nya stationsområde ska bli en väl fungerande och effektiv kollektivtrafiknod som samspelar till en vacker och ändamålsenlig helhet. Stationsområdet ska berika staden med attraktiva stadsrum och vistelsekvaliteter samt förstärka Varbergs identitet.

Detta dokument börjar med ett avsnitt om kvalitetsvärdena vilka ger riktlinjer för hur man ska uppnå ett framgångsrikt stationsområde. Därefter följer tre avsnitt där målet för Varbergs nya stationsområde delas upp i: Stationens roll i staden, Stationen som mötesplats och Stationen som bytespunkt.

Stationens roll i staden

När Varberg växer påverkas hela stadens infrastruktur. Som en del av en hållbar stadsbyggnad över tid är det viktigt att koppla ihop gammal och ny stad, att tydliggöra hur trafik, gröna och blå strukturer och ofentliga stadsrum hänger ihop.

Förstärk och koppla samman

Orienterbarheten i staden och i stationsområdet ska vara lättbegriplig. Siktstråk ska förstärkas, nya rörelsestråk kopplas ihop med befintliga och tydliga samband ska skapas till övrig stad. Stationsområdet blir en sammanvävd del av stadsstrukturen.

Grönblå struktur

Stationsområdet är en del av stadens grönblå struktur som bidrar till attraktiva, trygga och uppevelserika stråk. Här utnyttjas ekosystemtjänster där växter och vatten bidrar till bättre luftkvalitet, reglerar temperaturen i staden och på så vis ökar vårt välbefinnande.

Stad över tid

Stationsområdet har en robust utformning som klarar av förändringar i klimat som t.ex. stigande havsnivåer eller förändringar av innehåll och funktion i staden. Flexibla ytor och lokaler tillsammans med livscykelperspektiv för val av material och utrustning kommer att värderas högt vid utförande.

Den koncentrerade bytespunkten

Stationsområdet ska vara ett nav i staden med närhet till service, aktiviteter och olika färdsätt på en och samma plats. Genom att samnyttja ytor och låta funktioner överlappa varandra befolkas platser över dygnet. Fler människor i rörelse skapar en levande stad och bidrar till en känsla av trygghet.

Stationen som mötesplats

För att skapa levande stadsrum där människor vill uppehålla sig och spendera tid krävs fokus på att skapa vistelsekvaliteter. Stadsrum av olika karaktär, innehåll och funktion, omsorg i detaljer, en mänsklig skala och ett gott mikroklimat ger förutsättningar att trivas på platsen. Miljön, ute som inne ska vara tillgänglig för alla målgrupper och befolkad under stora delar av dygnet och året.

Mångfald av stadsrum

Stationsområdet ska vara tillgänglig och inbjudande för alla målgrupper. Där olika aktiviteter och rörelsestråk förenas uppstår mötesplatser. Genom en mångfald av stadsrum, både aktiva, lekfulla och lugna med sinsemellan olika funktion, innehåll och utformning lockas människor att stanna upp en stund. Intressanta mötesplatser kan minska upplevelsen av väntetid.

Omsorg i detaljer

Stationsbyggnad, markmaterial, växter och utrustning

ska fungera som en helhet. Detaljer som stimulerar alla våra sinnen kan skapa de värden som gör att platsen fastnar i minnet. Historiska strukturer i stationsområdet förädlas eller förnyas med respekt för sitt sammanhang. Konsten i stationsområdet får ta plats och ska bidra med igenkänning och identitet till staden.

Upplevelser i ögonhöjd

Människor upplever staden i ögonhöjd. Genom en variation av vistelseytor och aktiva bottenvåningar längs stråk och platser skapas en stimulerande och upplevelserik stadsmiljö för framförallt fotgängaren. Händelserna ska tas till den gående människans hastighet och att barn upplever staden i en annan skala.

Gott mikroklimat

Stationsområdet befolkas i alla väder och under alla årstider. För att minska den upplevda väntetiden ska platserna utformas till behagliga utrymmen med ett bra mikroklimat. Det bör finnas platser där påverkan från regn, snö, buller och avgaser minimeras, platser i lä skyddade från kalla vindar, platser i solsken såväl som i skugga samt platser under tak och inomhus med god tillgång till dagsljus.

Stationen som bytespunkt

I stationsområdet ska det vara tydligt hur man ska röra sig mellan olika målpunkter. Bytespunkten ska upplevas som trygg, vara bekväm och effektiv. Särskild prioritet ska ges fotgängare och cyklister då dessa är de mest sårbara trafikanterna. Identiteten som cykelstad ska stärkas. Stationbyggnaden är i sin roll som allmänning ett av få interiöra rum som är öppna och tillgängliga för alla att vistas i.

Lättlästa och trafiksäkra miljöer

Många olika trafikanter samsas på ytorna inom sta-

tionsområdet. Utformningen ska tydliggöra vem som har prioritet till vilken plats och vem som har företräde i korsningspunkter. Trafikmiljöerna ska inbjuda till att välja att gå, cykla eller åka kollektivt framför att ta bilen. Rätt utformad hjälper belysningen till med orienterbarheten och gör platser och stråk trivsamma och trygga under nätter och den mörka delen av året.

Tillgänglig för alla

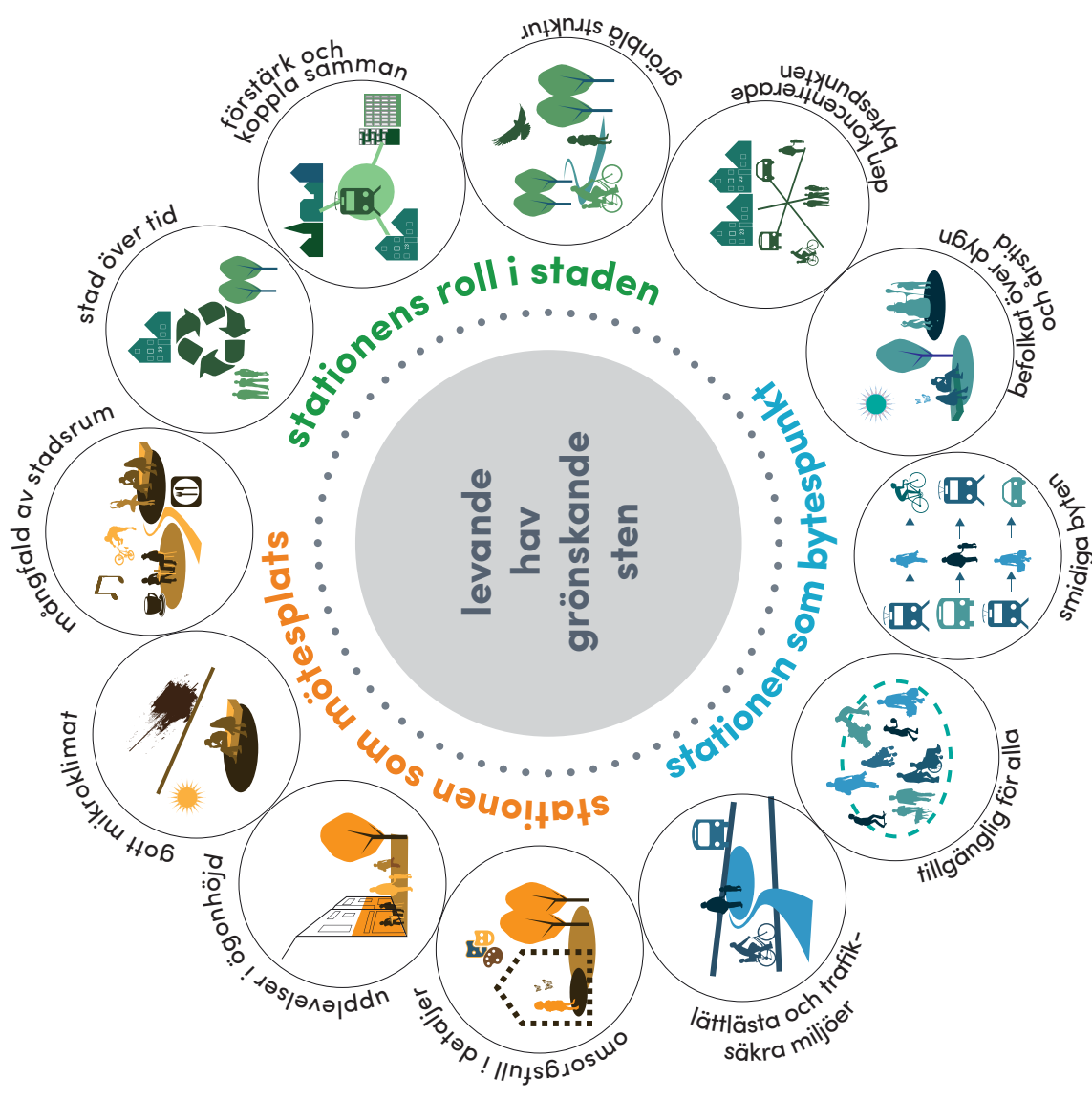
Stationsområdet ska vara tillgängligt för de med funktionsvariationer såväl för personer med barnvagn eller tungt bagage. Ytorna ska vara plana, beläggningsen ha hög kvalitet och markeringar och anvisningar ska vara tydliga. Informationen ska vara tydlig och enkel för unga, gamla, icke svensktalande och för människor med hörsel- eller synnedsättning. Det ska finnas individuellt anpassad information liksom realtidsinformation.

Smidiga byten

För att skapa en attraktiv kollektivtrafikpunkt ska framkomligheten vara god och bytena mellan olika färdvägar ska vara korta och enkla. Stationsområdet ska förenkla pendling genom att erbjuda avlämningsytor för passagerare, parkering av bil och olika typer av cykeluppsamlingsplatser. Platser ska planeras utifrån ett barnperspektiv.

Befolkat över dygn och årstid

Människor ska uppleva stationsområdet som tryggt över dygnet och året. Även passiv övervakning från fönster, balkonger och entreer ger ett tryggare stationsområde. Området ska locka till möten och erbjuda kommersiella likväl som rekreativa och kulturella upplevelser. Evenemang, kulturaktiviteter eller utställningar kan skapa variation under året.

För att skapa förutsättningar för Varbergs nya stationsområde att värna både befintliga kvaliteter och berika staden med nya ska dessa kärnvärden och kvalitetsvärden ligga till grund för utformningen.

STATIONENS ROLL I STADEN

Varbergs nya stationsområde har en viktig roll; som porten till Varberg vilken förmedlar det första intrycket för många besökare, som en mittpunkt och ett nav i staden och som ett stadsrum som visar vidare ut i staden. Stationsområdet utgör även ett av de första stegen i utvecklingen av en ny stadsdel vid havet där stationsområdet ska fungera som en förenande länk mellan den nya och de befintliga stadsdelarna.

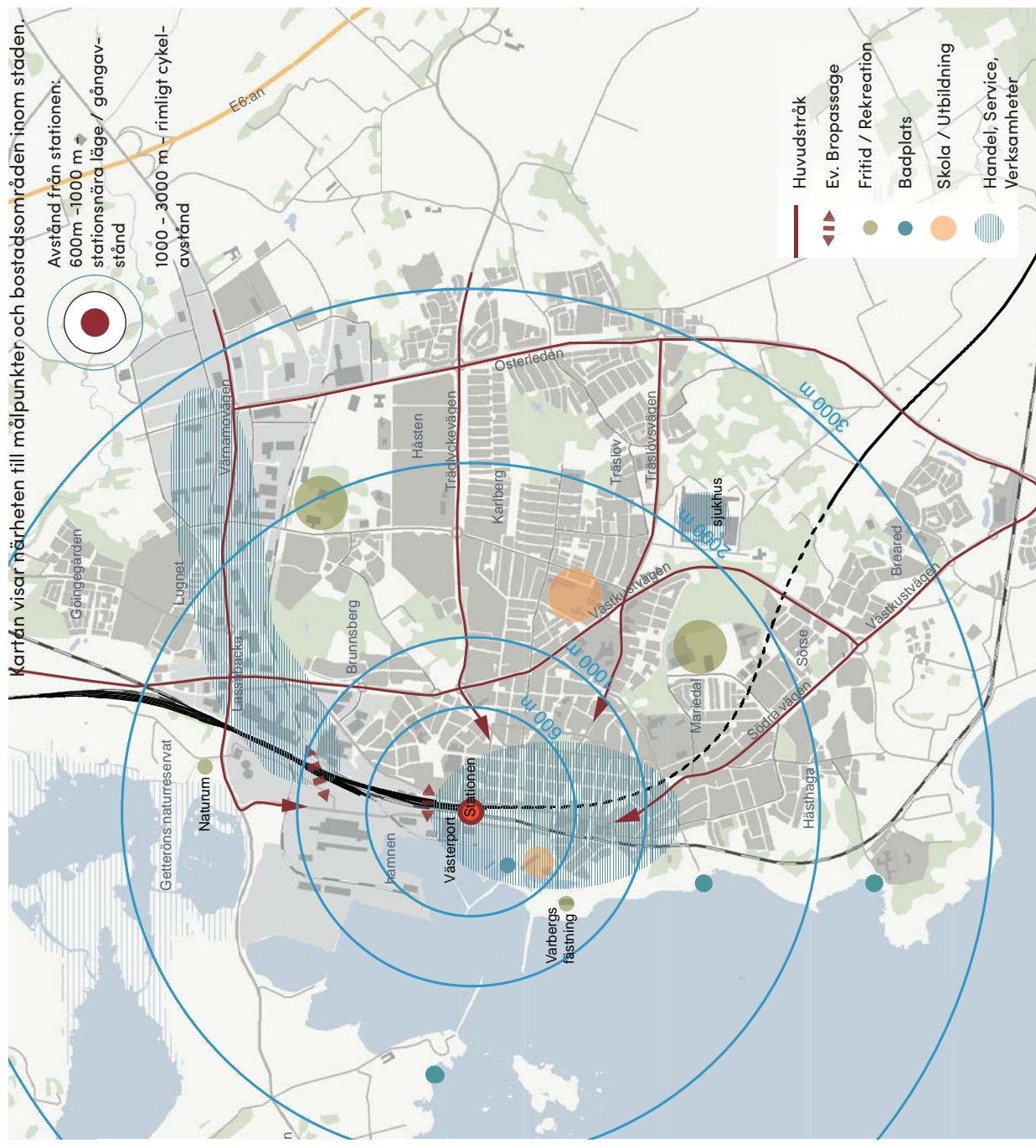
Mittpunkten som länkar samman

Utifrån och in

Stationen som mittpunkt i staden fyller en viktig funktion som stadens entré, för besökare och turister som kommer till Varberg men också för pendlaren som anländer hem. En centralt placerad station underlättar samordningen av trafikslag och möjliggör för en väl fungerande kollektivtrafik vilket bland annat underlättar för in- och utpendling. Stationen ska utformas så att även de som inte kan ta sig till stationen på annat sätt än med bil ska ha möjlighet att ta sig vidare härifrån med kollektivtrafik. Stationsområdet länkas ihop genom huvudstråken Östra Hamnvägen i norr, Västkuistvägen/Södra vägen i söder samt Trädlyckevägen och Träslösvägen från öst. Biltrafiken genom innerstaden behöver minska och på sikt istället ledas utanför stadskärnan till pendelparkeringar i närheten av stationen. Bilisterna behöver information om lediga platser längs med huvudstråken för att minska söktrafiken vid stationen. Stråken in till stationsområdet ska ge ett attraktivt intryck av staden och på ett tydligt sätt leda resenärer, besökare och boende till önskade funktioner som perronger, cykeluppställning och hållplatser.

Stationen som nav

Stationsområdet främjar integrationen av hela staden då många boende i Varberg ges möjlighet att gå eller cykla till stationen. Hela Varbergs centrum kan anses vara inom gångavstånd och nästan hela Varbergs tätort inom cykelavstånd från stationen. Genom stationens placering nås service, handel och arbetsplatser inom gångavstånd såväl som badplatser och viktiga besöksmål. Stationsområdet som nav i staden blir med en hög koncentration av rörelser och aktiviteter en viktig målpunkt i sig själv, inte bara en bytespunkt för kommunikationer.

Kopplingar och stråk

Stadsstrukturen växer mot havet och gatorna blir stråk som både fysiskt och visuellt skapar en tydligare koppling mellan staden och vattnet. Strandpromenaden fortsätter utmed kajstråket norrut, mot Getterön och Naturum i samband med att den nya stadsdelen Västerport förverkligas. Stråken mot den befintliga stadskärnan utvecklas och förtydligas.

Mot havet, fästningen och Campus

Från stationsområdet ska kopplingen till havet vara tydlig. Viktiga gröna huvudstråk genom Varberg, beskrivna i stadens grönstrategi, knyter an och möjliggörs genom det nya stationsområdet. Strandpromenadens förlängning, genom den nya stadsdelen Västerport, kopplas ihop med stationsområdet som nytt rörelsestråk och siktstråk. Stråket mot småbåtshamnen och fästningen där högskolan "Campus" ligger är en självklar målpunkt. De nya stråken utvecklas till attraktiva, variationsrika och tillgängliga gångvägar, präglade av kärnvärdena: levande, hav, grönskande och sten. Gång- och cykelstråket i öst-västlig riktning kopplar ihop de norra och östra delarna av staden till havet via en ny gång- och cykelbro som leds över spåren/tråget.

Mot stadskärnan

Att utveckla tydliga kopplingar och väl fungerande stråk som bjuder in mot Varbergs stadskärna och dess målpunkter är viktigt. Det finns flera intressanta gator som var och en kan utvecklas med en egen karaktär. Västra Vallgatan som det gröna upplevelsestråket, Kungsgatan via Komedianten med serveringar och kulturutbud. Torggatan präglad av traditionell torghandel och handelsgata samt järnvägsstråket som leder mot Societetsparken med karaktären av en parkgata.

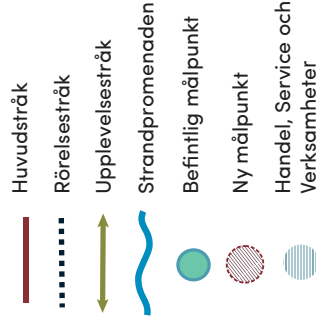
Viktiga Västra Vall

Stråket utmed Västra Vallgatan är ett huvudstråk mellan Varbergs nya stationsområde och stadskärnan i sydöst. Gatan fungerar som en länk mellan flera av stadens centrala offentliga rum, både befintliga och nya.

Västra Vallgatan föreslås bli ett sammanhållande stråk för en ny typ av stadsmiljö vilken är mer aktivitetsbaserad och präglad av grönska än den hårdgjorda stadsgata som den i dagsläget är. Ett upplevelsestråk med en serie av offentliga rum med sinsemellan olika utformning, innehåll och funktion som knyter an till gatan. Från den traditionellt utformade Engelska parken till aktivitetsfyllda rum, lekfulla torgtor och urbana stadsrum.

Järnvägsstråket

Vid byggnation av tunnel under Varbergs innerstad krävs en räddnings- och servicetunnel som kommer mynna i Järnvägsparken. Utredning pågår om dagens parkyta kommer bebyggas eller om parken ska integreras med en port och ramp till servicetunneln. Det idag viktiga rörelsestråket som leder vidare till Societetsparken och Innerhamnen bör dock i båda alternativen behållas som funktion. Stråkets karaktär bör präglas av sin historia, som park och järnvägsanläggning.

Stad över tid

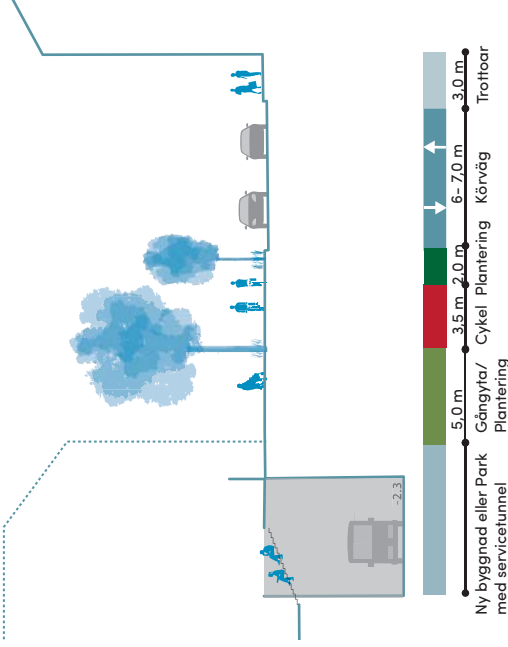
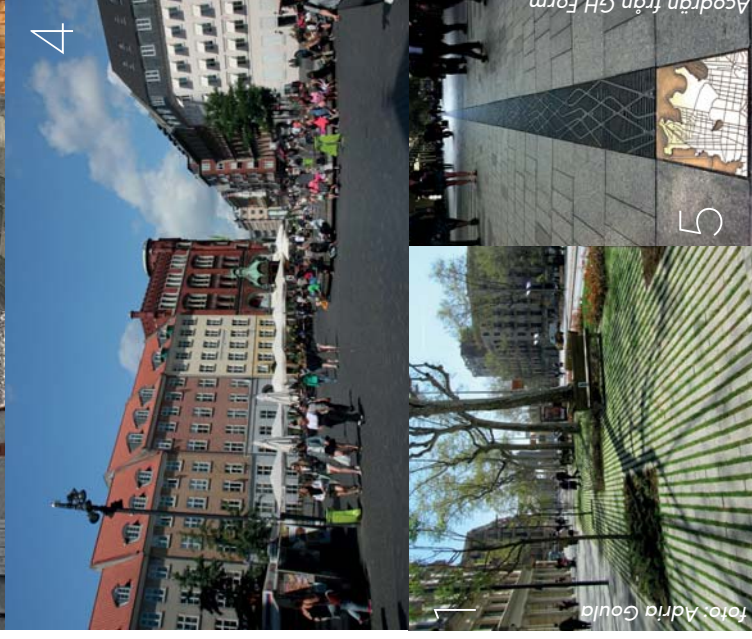
Genom att stationen har ett centralt läge i staden finns många bostäder och arbetsplatser i dess närhet. Fler människor har möjlighet att ta sig till fots, med cykel eller kollektivt mellan centrala målpunkter, vilket är en parameter för en hållbar stad. Att bygga en stad som kan hantera förändringar över tid handlar om många olika frågor, ex. klimatförändringar som stigande havsnivåer och nya förutsättningar i innehåll och funktion i stadsmiljön. Att bygga en stad över tid behöver också hantera frågor som att välja material med ett långt livscykelperspektiv och att skapa en flexibel stadsmiljö.

Robust utformning och flexibelt innehåll

I stationsområdet ska byggnader, markbeläggning och övriga installationer klara hårt slitage för en lång livslängd och inneha hög arkitektonisk skärpa. Skötsel och driftperspektiv ska vägas in vid val av material och utformning. Enligt gröstrategin ska utemiljön i Varberg vara experimentell. Det ska finnas plats för det tillfälliga och temporära. Stationsområdet ska innehålla flexibla ytor och lokaler som kan hantera förändringar av innehåll och funktion i stadsstrukturen.

Ekosystemtjänster

Våra städer behöver planeras för ekosystemtjänster där naturen hjälper till att producera nytta för människor. För att skapa störst nytta behöver stationsområdets ses i ett större sammanhang även gällande ekosystemtjänster. Det kan handla om att skapa gröna korridorer och hantera dagvatten. En ekosystemtjänst kan vara växter som binder koldioxid, renar vatten och luft, bidrar till pollinering, men också effekten av grön- och blått som ger minskade stressnivåer och ökad trivsel, m.m. Öppen dagvattenhantering föreslås integreras i stationsområdet och bidrar till att skapa en attraktiv utformning och till att tydliggöra kretsloppet i staden.

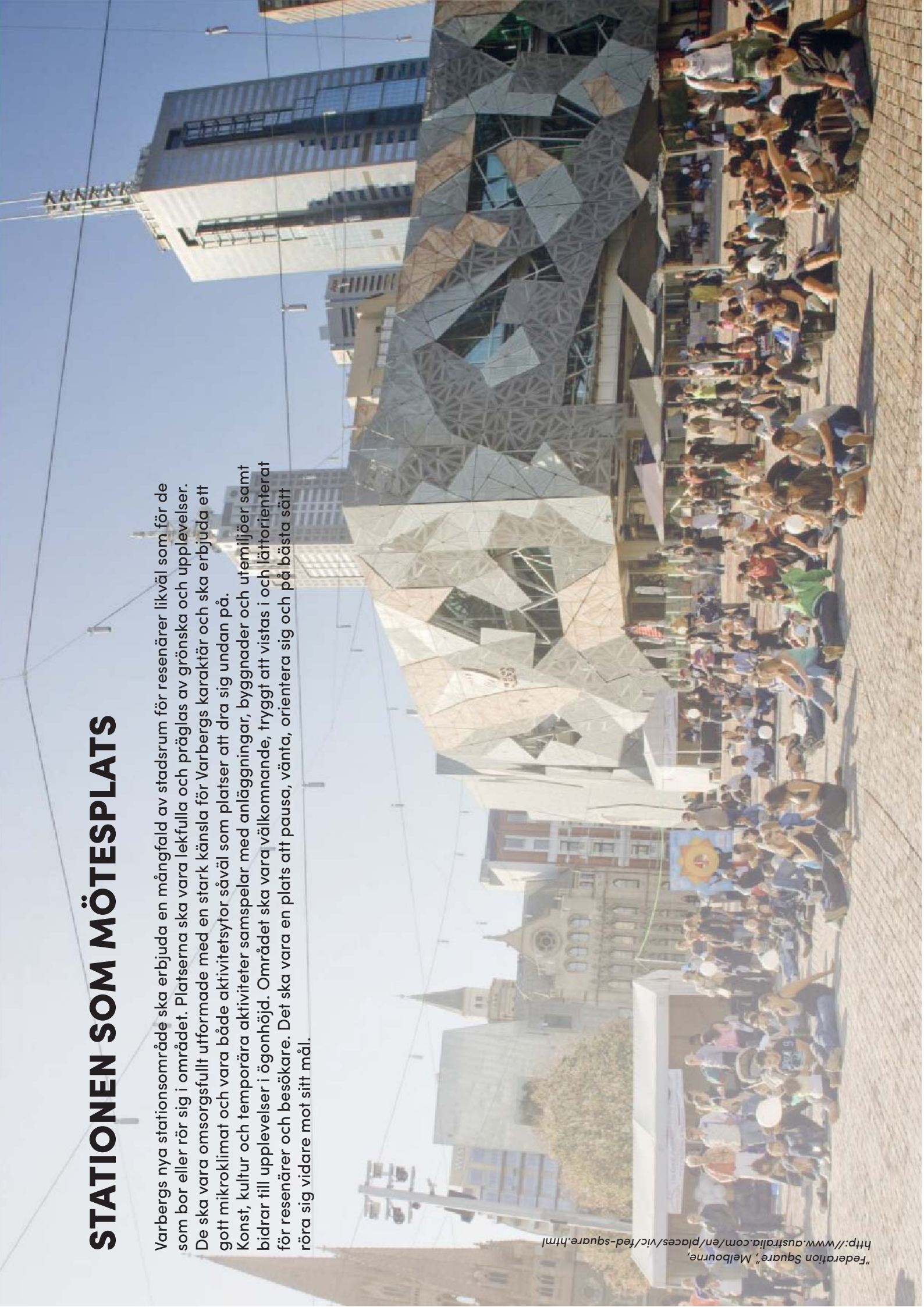
Pricipsektion Västra Vallgatan 1:400.
Mot väster utreds två alternativ, att behålla dagens järnvägsark alternativt bygga parken.

1. Stadsrummet fungerar som socialt rum med ett ekologiskt innehåll. En boulevard med tydligt uppdelade funktioner mellan grönska, uppehållsytor, lektytor, gångtrafik och cykelstråk. Passaig de Sant Joan i Barcelona.
2. Torgyta med öppen dagvattenhantering med vegetation och grusytor. Material och former som i sin karaktär speglar områdets funktion som stationsplats.
- 3-4. Granit används på ett spännande och varierat sätt på gata och torg. Kobmagergade och Kulturvet, Köpenhamn.
5. Vatten tas om hand i ett s.k. "aco-drän"-stråk designat med ett plattspeicifikt mönster.

STATIONEN SOM MÖTESPLATS

Varbergs nya stationsområde ska erbjuda en mångfald av stadsrum för resenärer likväl som för de som bor eller rör sig i området. Platserna ska vara lekfulla och präglas av grönska och upplevelser. De ska vara omsorgsfullt utformade med en stark känsla för Varbergs karaktär och ska erbjuda ett gott mikroklimat och vara både aktivitetsytor såväl som platser att dra sig undan på. Konst, kultur och temporära aktiviteter samspelar med anläggningar, byggnader och utemiljöer samt bidrar till upplevelser i ögonhöjd. Området ska vara välkomnande, tryggt att vistas i och lättorienterat för resenärer och besökare. Det ska vara en plats att pausa, vänta, orientera sig och på bästa sätt röra sig vidare mot sitt mål.

Nya stationsbyggnaden

Stationsbyggnaden och de offentliga platserna i anslutning till stationen ska samspela med de olika trafiklagen och med resten av staden. Inom stationsområdet har funktioner kopplade till resenären högsta prioritet. En genomtänkt helhet likväl som omsorg om detaljerna är viktig. Genom att komplettera resenärsfunktionerna med viss handel och service kan goda förutsättningar för en befolkad och trygg miljö under stora delar av dygnet skapas.

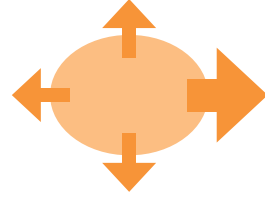
Stationsbyggnaden ska ha en tydlig identitet och en gestaltning som passar in i stadsbilden. Höga arkitektoniska och miljömässiga krav ska ställas på byggnaden. Den ska vara genomsläpplig, med flera möjligheter att röra sig genom byggnaden istället för runt den. Entréer ska finnas i alla väderstreck för att skapa fyra "framsidor". Huvudentrén ska ligga i söder och vara orienterad mot stadskärnan. Den nya stationsbyggnaden ska placeras i en axel med den gamla. Visuell kontakt med havet i väster ska eftersträvas liksom att bygganden samspejar med funktioner, platser och staden utanför.

Konst i flera nivåer

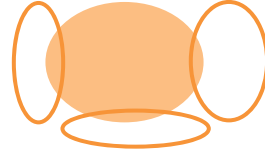
Konst i området kan ha många ändamål. Berätta historier, vara till hjälp att orientera sig på platsen, ge en funktion en konstnärlig gestaltning, skapa identitet eller väcka diskussion och nya tankar.

Stationsområdet bör innehålla konst i flera nivåer, permanent offentlig konst, temporär konst och integrerad konst i byggnader och anläggningar.

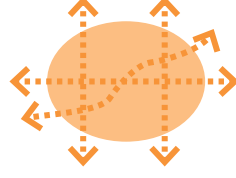
Ett konstprogram behöver tas fram för att ge stationsområdet en nivå av konstnärlighet och originalitet.

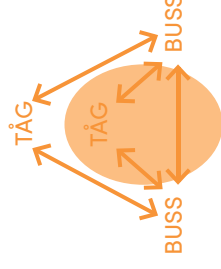
Entréer i alla riktningar, huvudentré mot söder

Platsbildningar i söder, väster och norr

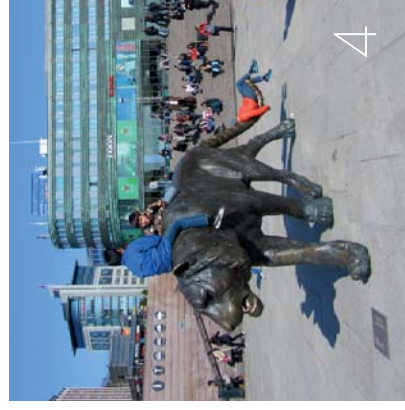

Genomsläpplig och transparent

Tydlig koppling mellan tåg, stadsbuss och regionbuss

1. Samspelet inne-ute kan vara öppet transparent och flexibelt. Torvehallen, Köpenhamn 2. Umeå Östra Station har snabbt blivit en symbolbyggnad för Umeå. Byggnaden har prisats för sitt arkitektoniska uttryck med sin skalkonstruktion av limträ och glas runt om. 3. Nedgången till station Triangeln i Malmö har skapat en stark identitet till platsen och ger ett spännande tillägg till befintlig stad. 4. Konst som ger platsen en identitet, en tiger av Elena Engelsen i Oslo. 5. Integrerad konst på fasad, belyst under kvällen, "Wintergarden facade", Brisbane. 6. Temporära installationer som uppmanar till lek och väcker nyfikenhet, Carlsberg, Köpenhamn.

Stationstråget

Den delvis nedsänkta spårdragningen i tråg gör att möjligheterna till visuell orientering i staden minskar när man reser genom Varberg med tåg. Det blir därför viktigt att hantera utformningen sedd från plattformsnivå såväl som marknivå.

Genom placeringen av en gång- och cykelbro över träget bildas ett tydligt och väl definierat stationsrum som motsvarar en vanlig kvartersstorlek i Varberg. Genom trappornas och hissarnas placering ges god tillgänglighet och acceptabla gångavstånd mellan plattformsnivå och stationsområdets funktioner.

Stationens utformning med en mittplattform i väster och en sidoplattform i öster ger helt olika förutsättningar för utformningen av trågets väggar. Utmed östra sidoplattformen finns goda möjligheter till en stark koppling mellan marknivå och plattformsnivå. Östra sidan av tråget föreslås därför utformas med sluttande ytor och terrasser som tar vara på västerläget. Denna sida utformas mer som en plats, en vistelseyta. Grön-

skan kan här vara ett dominerande inslag. Åt väster ger spårlösningen en hög, obruten trågvägg. Väggytan kan bearbetas med form, material och konstnärlig utsmyckning så att en tilltalande helhetsmiljö skapas. Ljussättning kan skapa fina effekter.

För att skapa bästa förutsättningar för västerljustet att ta sig ner i stationstråget begränsas bygggrätten i väster till en våning.

Stationsbron – den gröna länken

I enlighet med Varbergs kommuns grönstrategi ska ett grönt rekreativstråk etableras i östvästlig riktning, mellan Brunnsbergsskogen och havet. Då en gång- och cykelbro, Stationsbron, blir en del av detta stråk är en sammanhållen gestaltning för stråket som helhet önskvärd.

Stationsbron löser flera för staden viktiga funktioner, den fungerar som en länk i gång- och cykelstråket mellan de nordöstra delarna av staden och havet, den förbinder parkeringsytorna i väster med perrongerna, den förbinder perrongerna med varandra. Det är viktigt att miljön gestaltas så att stationsbron upplevs som en attraktiv och funktionell entréplats till stationen. Ett stadsrum som bidrar till mångfalden av platser samtidigt som bron anpassas till stationsutformningen.

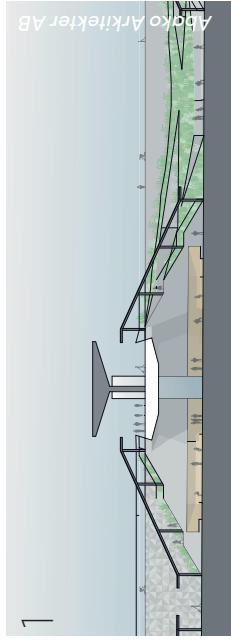
Resenärernas rörelsemönster på bron behöver markeras i förhållande till förbipasserande cyklister, genom markbeläggning, utrustning och grönska. Den gröna karaktären kan tydliggöras av vertikal grönska, på tak eller i uppbyggda planteringsbäddar.

Stationstråget och gång- och cykelbron, vy mot norr. Illustration hämtad från gestaltningsprogrammet, tillhörande järnvägsplanen. (Abako Arkitekter AB)

Stationstråget, vy mot söder. Illustration hämtad från gestaltningsprogrammet, tillhörande järnvägsplanen. (Abako Arkitekter AB)

1

2

<https://se.pinterest.com/pin/96248510758617024/>

1. Stationsbron utgör del av rekreativstråket mellan Brunnbergsskogen och havet vilket ska tydliggöras i dess utformning. Varbergs stationsområde bör utarbeta egna platsanpassade förslag för grönska i kombination med eftersträvade funktioner för stadsmiljön. 2. Väntplats med realtidsinformation och WiFi, "Urban Garden" design: Mathieu Lehanneur. 3. Stationsbron som en grön länk kan manifesteras genom vertikal grönska, "Green Wall", Mexico city.

<https://se.pinterest.com/pin/3569103339190628787/>

Ny vägförbindelse

En bro för biltrafik över tråget föreslås inom den norra delen av stationsområdet. Förbindelsen länkar samman Birger Svenssons väg och Östra Hamnvägen. På så vis avlastas Baggens gränd från biltrafik samtidigt som den nya stadsdelen Västerport så väl som de centrala delarna av staden får bättre tillgänglighet från norr.

Norra entréplatsen

Gatan mellan norra entréplatsen och nedgången till perrongerna är ett område som tidvis kommer ha intensiva rörelser av olika trafikslag. Gatan har en anslutning till Baggens gränd. Ytan behöver vara en plats med generösa mått för fotgängare. Här ska man kunna stanna upp med tungt bagage eller med små barn och ha god marginal till gatan samtidigt som andra resenärer ska kunna passera förbi obehindrat. Sittplatser för vila, information och väntan ska finnas.

Platsen gestaltas som en del av stationsrådets helhetslösning. Denna sekvens av Baggens gränd föreslås utformas som en upphöjd yta, belagd med ett material som samspelar med gestaltningen runt stationsområdet och samtidigt signalerar låg fart och försiktighet. Mellan den öppna vistelseytan och körytan bör ett fysiskt eller upplevelsemässigt, avgränsande element finnas så att man hejdas innan man går ut i gatan. Detta kan uppnås genom en möblerad zon med t.ex. sittytor, pollare, belysning och planteringar, etc. Eftersom järnvägstunneln leds under platsen får planteringar ske i uppbyggda växtbäddar eller i krukor.

Västra stationsplatsen

Västra stationsplatsen är belägen mellan stationsbyggnaden och ytan för regionbussarna. Den utgör ett stråk för de som passerar i nordsydlig riktning och en offentlig plats med funktioner som t.ex. caféer. Från stationsbyggnaden skapas ett viktigt stråk västerut mellan stationsområdet och den nya stadsdelen och havet.

Som en del av stationsområdet gestaltas ytan med omsorg i detaljer och materialval. Området erbjuder plats för både förbipasserande och för de som behöver stanna upp, sitta ner och vänta. Eftersom den vänder sig mot väster och havet finns goda förutsättningar att skapa en attraktiv yta med sittplatser och uteserveringar. I stråket mot havet ska visuell kontakt eftersträvas mot vattnet. Eftersom stråket leder över busstorget och korsar Östra Hamnvägen är en trafiksäker utformning av korsningspunkterna viktig.

Inom stationskvarteret, mellan busstorget och Östra Hamnvägen finns ytor för framtida byggrätter vilka inte ska utgöra hinder för stråket mot havet.

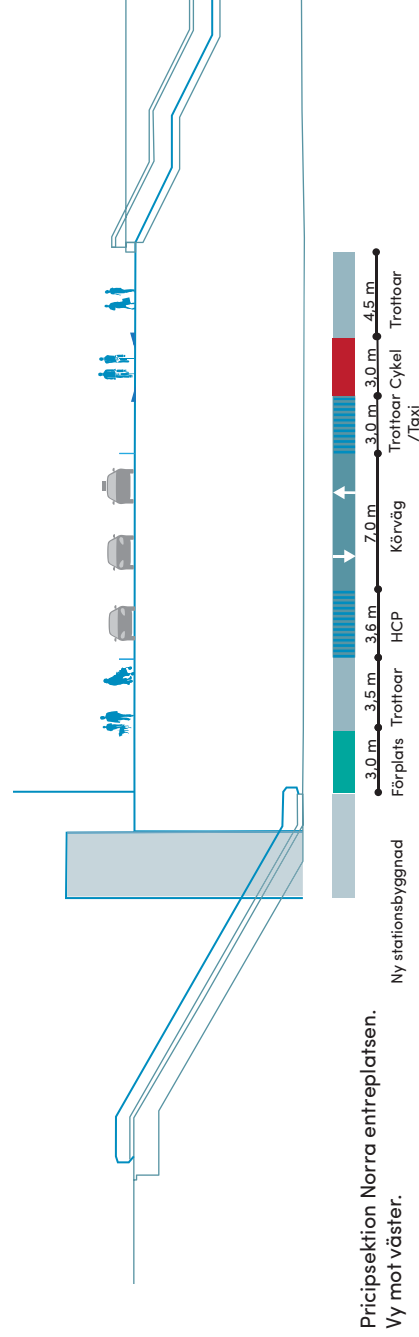
Entrétorget

Söder om huvudentrén skapas ett stort, öppet offentligt rum som binder samman stationsområdet och stationsbyggnaden. Denna plats vänder sig söderut, mot staden och Varbergs stadskärna. Platsen ska vara attraktiv och tillgänglig så att det blir en levande del av staden och en naturlig mötesplats. För de som kommer med tåg eller buss till Varberg är det här man möter staden.

Med sitt söderläge lämpar sig torget väl för olika typer av sittplatser, uteserveringar och aktiviteter. Stationsområdet ska rymma sittmöjligheter som är anpassade för en person likväl som för större grupper och allt däremellan. Entrétorget gestaltas med stor omsorg i materialval och med detaljer av hög kvalitet. Granitsten är ett karaktärsmaterial för Varberg och ska användas för att skapa en levande yta, genom kombinationer av storlek, nyans och ytbehandling. Inslag av grönska ska finnas för att följa årtidernas växlingar och ge känslan av en omhändertagen miljö. För att skapa ett gott mikroklimat på en stor öppen yta krävs att man jobbar med vertikala strukturer. Dessa ska vara väl anpassade till övrig gestaltning och bidra till funktion och hög arkitektonisk nivå. Konst, vatten eller annan identitetsskapande markör placeras med fördel på entrétorget.

Det ska beredas plats för en välordnad cykelparkering med direkt närhet till bussarna. Gestaltningen av cykelparkeringen ska vara väl integrerad i torgets helhetsmiljö.

Genom ändamålsenlig utformning och arkitektur skapas god orienterbarhet så att besökaren på ett naturligt och säkert sätt leds vidare till sitt mål.

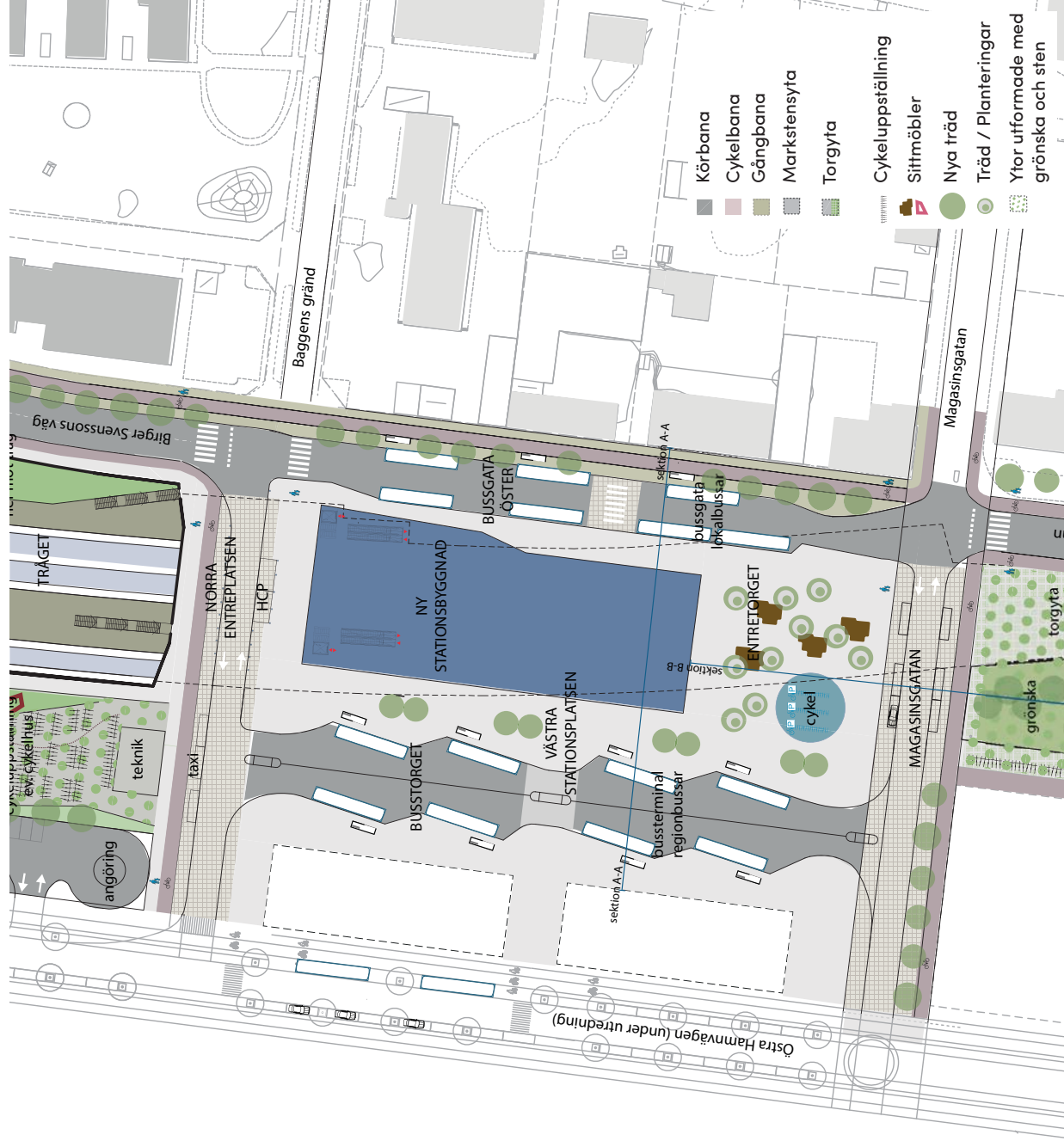
Bussgata i öster

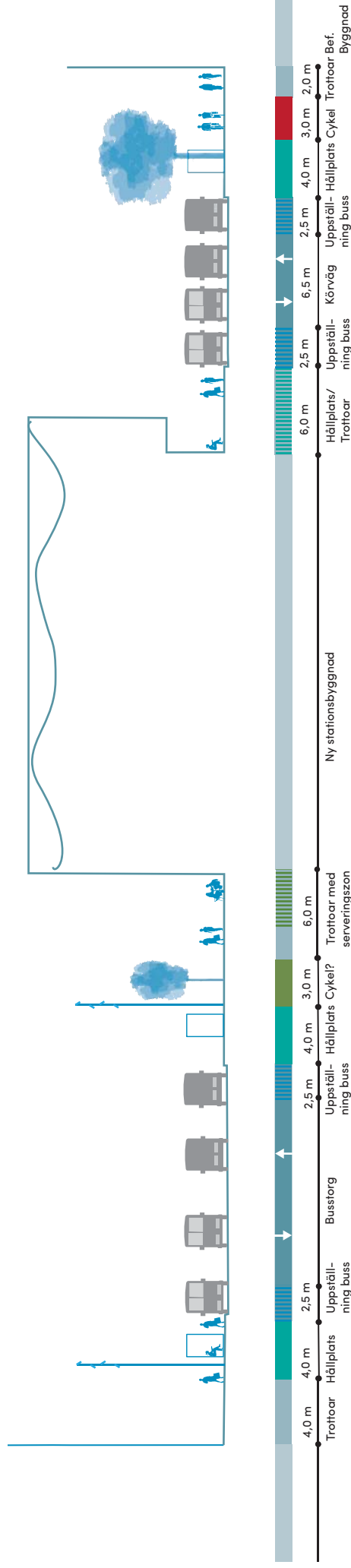
I höjd med stationsbyggnaden, mellan Baggens gränd i norr och Magasinsgatan i söder, föreslås Västra Vallgatan stängas av för biltrafik och endast tillåta buss- och taxitrafik samt servicefordon. Avlastning av gods till stationsbyggnaden kan också ske härifrån. Hållplatser för lokalbussarna placeras utmed gatan eller integrerat med stationsbyggnaden.

Ytan utmed stationsbyggnadens östra sida ska ge plats för både förbipasserande fotgängare och för hållplatser för de som ska åka buss. En trafiksäker utformning av passager är därför viktig. Hållplatserna och utformningen av gatan ska anpassas till Västra Vallgatas karaktär av ett grönt stråk och upplevelsegata samt till stationsbyggnadens utformning.

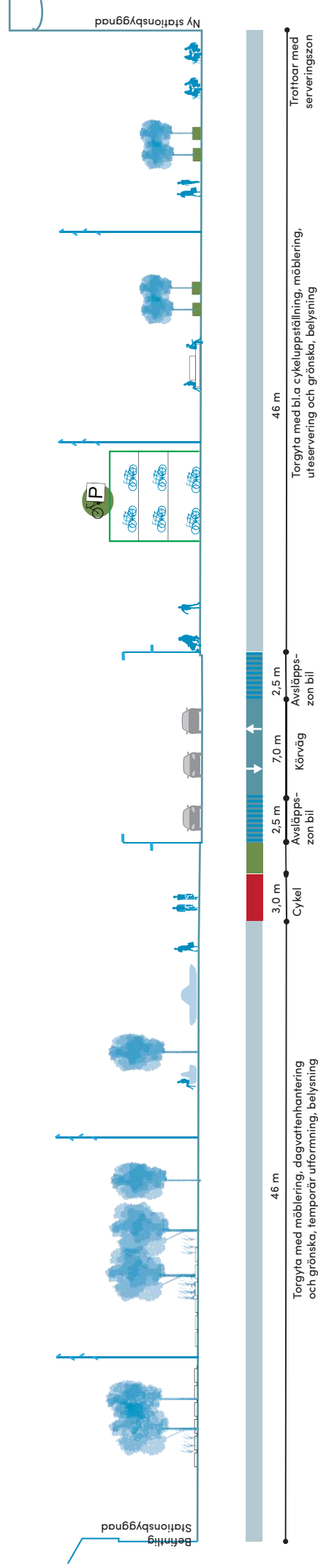
Magasinsgatan

Magasinsgatan utgör en gestaltningsmässig utmaning då flera stråk och trafikslag möts här. Gångstråket mellan stationen och centrum ska vara överordnat körgatan i hierarki. Gatubeläggningen kan t.ex. utföras i ett avvikande material vilket förstärker upplevelsen av ett sammanhängande stråk samtidigt som passerande fordonstrafik uppmanas till uppmärksamhet och låg hastighet. Det är dock viktigt att gränsen mellan köryta och vistelseyta markeras då en trygg passage över gatan är en förutsättning för att skapa en fungerande plats. Avsläppningsytor för bil placeras utmed gatan på ett sätt som inte förhindrar gångflödet över gatan.

Principsektion A-A, Västra Stationsplatsen - Stationsbyggnad - Östra Bussgatan.
Skala 1:400, vy mot norr.

Principsektion B-B, Gamla och Nya Stationsbyggnaden via Magasinsgatan.
Skala 1:400, vy mot väster.

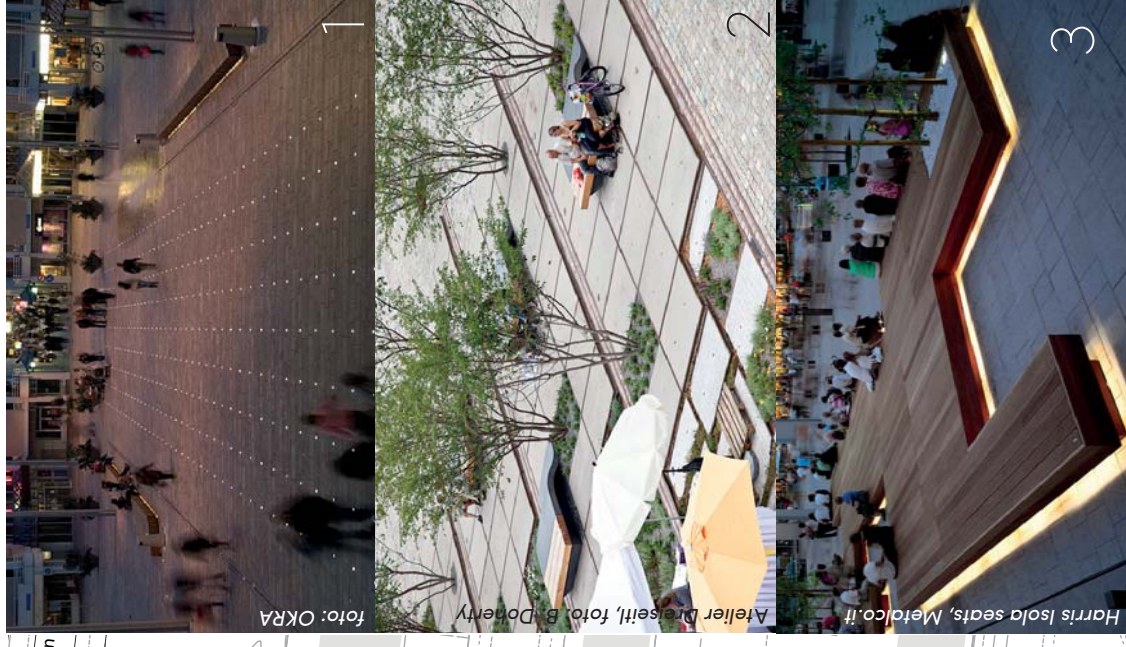
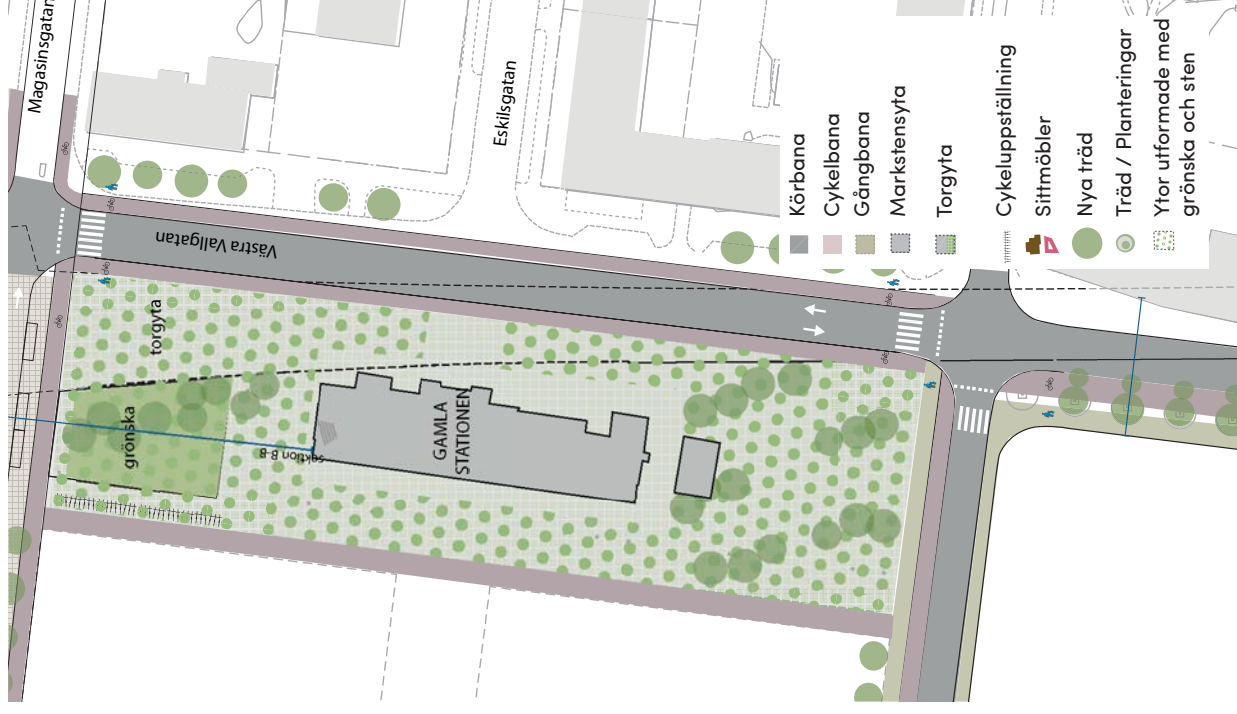
Gamla Stationen

En spännande kontrast skapas av att den gamla stationsplatsen möter det nya stationsområdet. Dåtid möter nutid och bör tydliggöras vid utformningen av de båda platserna runt stationerna.

Gestaltningen av platsen runt den gamla stationsbyggnaden ska visa respekt för områdets historia. Material och utrustning ska förstärka platsens karaktär. Dagvattenhantering, planteringar och genomsläppliga markmaterial ska signalera ett mer ekologiskt och hållbart sätt att bygga ett modernt och attraktivt stadsrum. Innehållet för torgytorna är en del av det aktiva, upplevelserika stråket längs Västra Vallgatan. Mångsidighet och lekfullhet ska präglade platserna. Området anpassas också till den gamla stationsbyggnadens nya funktioner, som ännu inte är bestämda. Platserna lämpar sig väl som testarena för tillfälligt utformade mötesplatser, aktiviteter och evenemang. Dessa temporära utformningar bör startas under byggtiden för att i ett senare skede etablera uppskattade funktioner i en permanent form.

Belysning

Belysningen ska skapa sammanhållna stråk och underlätta orienterbarheten genom att tydliggöra in- och utgångar till platsen och stationsbyggnaden. För att stationen ska bli en målpunkt och uppfattas som en attraktiv plats även kvällstid behöver ljuset på platsen ha en lägre placering för att komma nära människan. Ljuset kan vara en integrerad del av möbler, handledare, vattenspeglar, grönska eller konst. Ljuset ska vara balanserat mellan stationsbyggnad och stationsområde så att ögat hinner att vänja sig mellan ljus och mörker.

1. En riktning kan aviseras över torgytan genom ljussättning av marken, Stations Area, Almere Central. 2. Dagvattenhantering, torgyta och mötesplats, Zollhallen Plaza, Freiburg. 3. Stora bänkar för stora ytor med integrerad belysning, Piazza Mazzini, Jesolo.

STATIONEN SOM BYTESPUNKT

Inom Varbergs nya stationsområde samlas cyklar, tåg, lokalbussar, regionbussar, taxi, färdtjänst, personbilar, varutransporter – och fotgängare! Alla ska ha goda förutsättningar att trafikera området på ett bra sätt. Resenären ska enkelt röra sig mellan dem och det ska finnas trivsamma och trygga väntplatser, anpassade till bland annat funktionshindrade och barn. Varbergs nya stationsområde ska planeras utifrån pendlarens, såväl som sällanresenärens perspektiv.

Cykelstegen, Köpenhamn, foto: RasmusHjortshøj

”Den viktigaste parametern för att skapa en attraktiv stad och region är att skapa miljöer där människor primärt rör sig till fots och med cykel.

Det skapar levande städer som upplevs trygga och som är hållbara.”

Jan Gehl, arkitekt och professor i urbandesign

Hållbar mobilitet

Under lång tid har man strävat efter att minska transporters påverkan på miljön, både på internationell som nationell nivå. År 2030 ska vi enligt regeringsbeslut ha en fordonsflotta oberoende av fossila bränslen. Detta ställer krav på utvecklingen av drivmedel, men också ett långsiktigt arbete med att påverka människors attityd och beteende i hur man reser. Detta kan göras genom information, kommunikation och optimering av användning. Att göra det attraktivt att gå, cykla eller åka kollektivt är en mjuk, uppmuntrande åtgärd och att göra det svårare och dyrare att köra och parkera bilen i staden är en tvingande åtgärd. En genomtänkt stadsplanering ska bidra till att minska förflyttningsbehovet överlag och samtidigt skapa säkra och attraktiva möjligheter för fotgängare, cyklister och kollektivtrafik att ta sig fram.

Kommunens trafikstrategi 2030 säger bl.a. att det ska vara enkelt och attraktivt att resa hållbart, trafiksystemet ska vara tillgängligt för alla, barn ska enkelt kunna ta sig till och från skolan på ett tryggt och trafiksäkert sätt och förnybar energi ska vara förstahandsvalet i Varbergs trafiksystem. Vid planering och utformning av Varbergs nya stationsområde har kommunen möjlighet att skapa fysiska förutsättningar för ett hållbart trafiksystem i staden. Olika fordonstyper påverkar den fysiska miljön i olika utsträckning. En bil tar t.ex. tio gånger mer plats i staden än en cykel, vilket ger förutsättningar för vilken utformning gator, parkeringsytor och offentliga rum kan få. En effektiv och smart hantering av parkering är en av nycklarna till att åstadkomma en tillgänglig, tät och attraktiv stad. Att hantera de parkeringsytor och parkeringshus som staden har behov av på ett sätt som skapar mervärden i form av en trivsam, tillgänglig och grön miljö är prioriterad. Att samnyttja ytor över dygn och årstid behöver utre-

das. Trafikstrategin säger vidare att de oskyddade trafikanterna har högsta prioritet inom Varbergs nya stationsområde. Tillgängligheten ska ske utifrån prioriteringsordningen; gång – cykel - kollektivtrafik - bil. Utformningen av stationsområdet ska utgå från prioriteringsordningen och tydliggöra den.

Framtidens mobilitet

Allt fler människor köper hybrid- och elbilar. Det betyder att stationsområdet behöver stödja behovet av laddningsstolpar. Med en mer tystgående trafik (el) behöver utformningen vid t.ex. korsningspunkter vara tydlig och konsekvent. Även försäljningen av elcyklar har ökat de senaste åren och förväntas fortsätta öka. Branchen fokuserar framför allt på bilisterna som vill slippa dyrt bränsle men inte orkar att cykla så långt. I Varberg har man sett en trend att skolungdomar bytt skolbussen mot elcykel eller scooter. Att sitta om framtidens mobilitet är dock svårt. Vad vi vet är att vi måste minska transporters påverkan på miljön, minimera dess hälsorisker, skapa säkrare transporter och möjliggöra ett mer tillgängligt transportsystem. Att planera för ett smidigt, lätt och effektivt stationsområde för gående, cyklister och användare av kollektivtrafiken är att framtidssäkra för den hållbara staden.

Gångtrafikanternas perspektiv har tidigare redovisats under rubrikerna Stationens roll i staden och Station som mötesplats. Försättningsvis följer en kort beskrivning av hur resterande trafikslag föreslås ta plats inom Varbergs nya stationsområde.

1. En gata på fotgängarens villkor, "New Road", Brighton.
2. Ett parkeringshus som är en mötesplats, en sportyta och en skidbacke vintertid, P-huset "Stadsberget", Piteå. 3. P-hus kan också tillföra arkitektoniska värden som Estacionamento do Festival de Erl, Österrike. 4. Öppen dagvattenhantering ger en pedagogisk och grönskande miljö vid en parkeringsplats, Missouri Botanical Garden.

Cykelstaden Varberg

Varberg har en lång historia som cykelstad. Här grundlade Birger Svensson Monark, som under 1930-40-talet var världsledande som cykeltillverkare. Idag sker ungefär 27 % av alla resor inom stadsområdet med cykel. Cykeln är ett tyst, snabbt och effektivt transportsätt som kan användas från dörr till dörr. En cyklist förbättrar inte bara sin egen hälsa utan påverkar staden positivt med minskade luftföroreningar och bullernivåer. Med fler cyklister i stadsrummet skapas också en levande stad som attraherar fler invånare och besökare. Att välja cykeln framför bilen bidrar till kommunens mål om en hållbar samhällsutveckling. Det ska skapas ett sammanhängande, snabbt och estetiskt tilltalande gång och cykelnät.

Cykelstråk

Till och från stationsområdet ska cykelisterna vara tydligt prioriterade. Området ska ha god och tydlig koppling till stadens cykelstråk. För att motverka konflikter mellan fotgängare och cyklister i anslutning till entréer samt konflikter med regionbusstrafik i anslutning till in- och utfart har cykelvägarna kring stationen placerats på motstående sida gatan från stationskvarteret.

Cykelparkering

Generösa cykelparkeringar med god koppling till cykelstråken ska skapas på flera ställen inom stationsområdet. Parkeringar ska placeras så att målpunkter nås snabbt och gent. Den största mängden cykelparkeringar skapas i anslutning till trågets västra sida, mellan stationsbyggnaden och stationsbron. Härifrån tar man sig enkelt vidare till tåg eller buss.

Parkeringar för olika typer av cyklar och behov ska finnas. Markparkeringar som helt eller delvis är väderskyddade kompletteras med cykelhus eller parke-

ringsgarage för de som vill låsa in sin cykel. Cykelparkeringar som är anpassade till elcyklar och lådcyklar ska också finnas. Gestaltning för att skapa effektiva, trygga och attraktiva cykelparkeringar är viktigt. De större markparkeringarna ska ges en grön karaktär med träd, buskar och tilltalande markbeläggning. Cykelparkeringen på entreetan söder om stationsbyggnaden ska vara yteffektiv och gärna utformad som en symbol över cykelstaden Varberg. Den kan med fördel konstrueras i flera plan, vara konstnärligt gestaltad och belyst kvällstid.

Cykelservice

I anslutning till cykelparkeringarna ska det finnas skåp att låsa in t. ex. hjälm, regn- och träningskläder i. Luftpumpar ska finnas och tillgång till övrig cykelservice är eftersträvsvärt. Det bör också vara möjligt att hyra en cykel samt erbjudas möjlighet att ladda sin elcykel inom stationsområdet.

damcyklar
helt vanliga cyklar
hyrcyklar
många cyklar
tränjulingar
flakcyklar
mountainbikes
racercyklar
cyklar med kärre
elcyklar
barncyklar

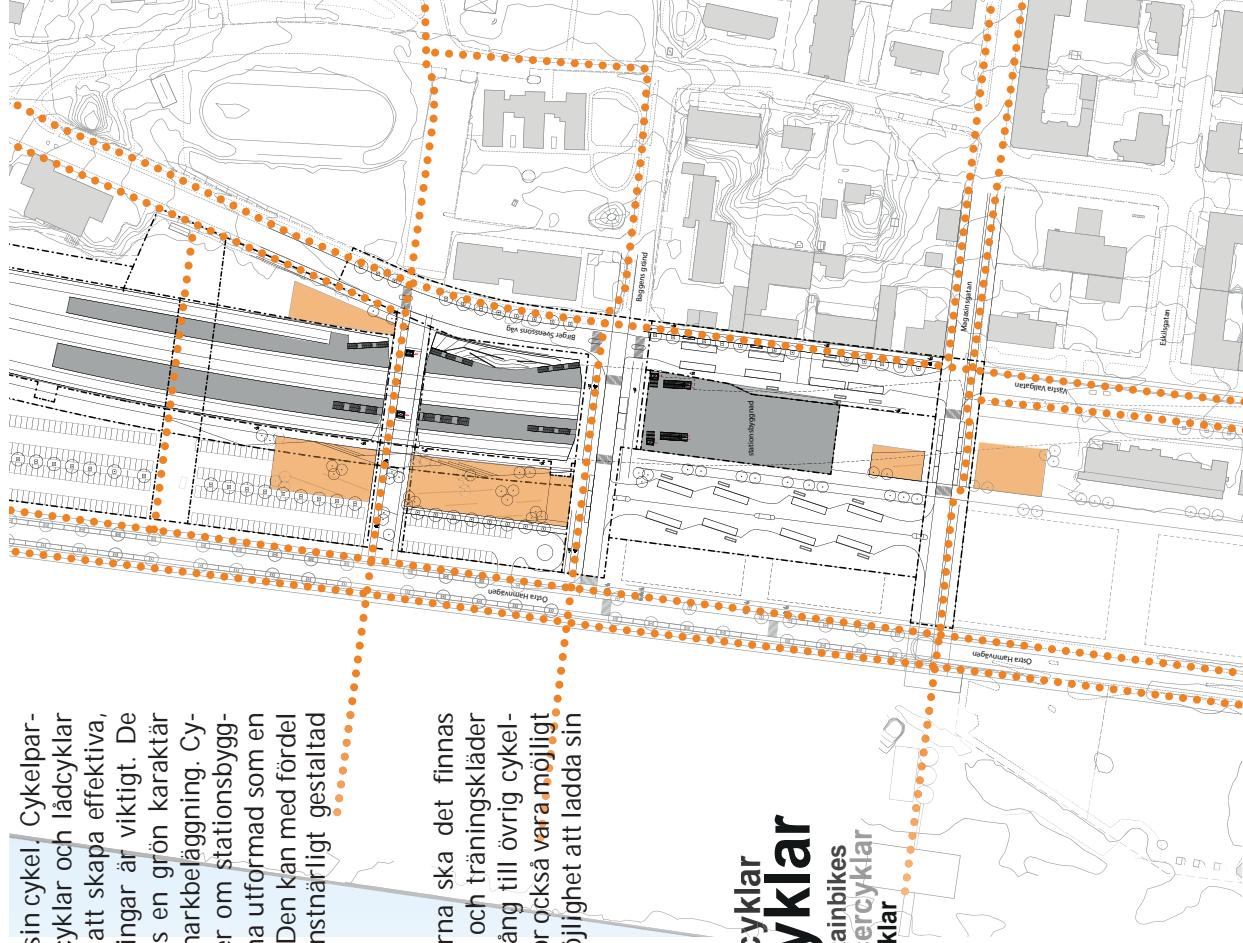
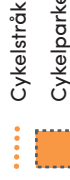

Foto: Rundqvist.se

Foto: Rundqvist.se

3

- 1-2. Parkeringshus med "kör in-körut"-funktion och möjlighet att meka med cykeln, Älvsjö resecentrum i Stockholm.
3. Cykeluppställningsplatser mellan häckar, Campus Fredriksberg i Köpenhamn.
4. Cykelplatser under tak, Malmö Central.
5. Läst cykelhus i Växjö där man kan hyra sin parkeringsplats.
6. Cykelgarage, Malmö Central.
7. "Äpplet", en symbolbyggnad för cykellandet Nederländerna. Vackert upplyst på kvällen.
8. Information/Cykelsymbol, Malmö C.
9. Cykelplatser på grus och tydligt stråk av asfalt, Hyllie, Malmö.
10. Cykeluppställning mellan p-platser och cykelbana.
11. Cykelbana i Queens Plaza, NY.
12. Cykelpump, Triangelns station, Malmö

4

6

7

<http://www.bicycling.se/blogs/kristers-saksson/cykel-och-kollektivtrafik-pp-lever-vi-ett-htm>

8

9

11

12

10

Buss till hela Varberg och Halland

För att skapa en attraktiv kollektivtrafik behöver stationsområdet stödja att busstrafikens huvudlinjer får hög framkomlighet och att bytestpunkten blir utfordrande för alla. Regionbussarna föreslås trafikera väster om stationsbyggnaden och lokalbussarna öster om den. Bussrörelser norr om stationsbyggnaden, på Baggens gränd/Norra entréplatsen ska inte förekomma och bussrörelser inom Magasinsgatan ska undvikas. Tydliga kopplingar mellan stadsbussar och regionbussar är viktig.

Busstorg för regionbussarna

Väster om stationsbyggnaden placeras hållplatser för regionbussar. Möjlighet till effektiv användning ska finnas i närheten av busstorget, förslagsvis genom en cirkulationsplats i korsningen Magasinsgatan/Östra Hamnvägen eller längre norrut på Östra Hamnvägen. Tydlig koppling mellan stationsbyggnaden och regionbussar ska finnas. Busstorget ska utformas så att bakåta bussrörelser undviks. Eftersom gående kommer korsa busstorget för att nå hållplatser på motsatt sida är utformningen av en trafiksäker gångpassage viktig.

Bussgata för lokalbussarna

Öster om stationsbyggnaden, inom Västra Vallgatan, placeras hållplatser för lokalbussarna. På sträckan mellan Baggens gränd och Magasinsgatan föreslås genomfartstrafik för personbil inte tillåtas. Tydlig koppling mellan stationsbyggnaden och lokalbussar ska finnas. Det är viktigt att en tillräckligt stor yta öster om stationsbyggnaden skapas eftersom passerande gångtrafik och de som väntar på bussen ska dela på ytan.

Övriga bussar
Tågersättningsbussar och hållplatser för kommersiell busstrafik ska finnas inom stationsområdet. Behov och placering ska utredas.

Regleryta för bussar

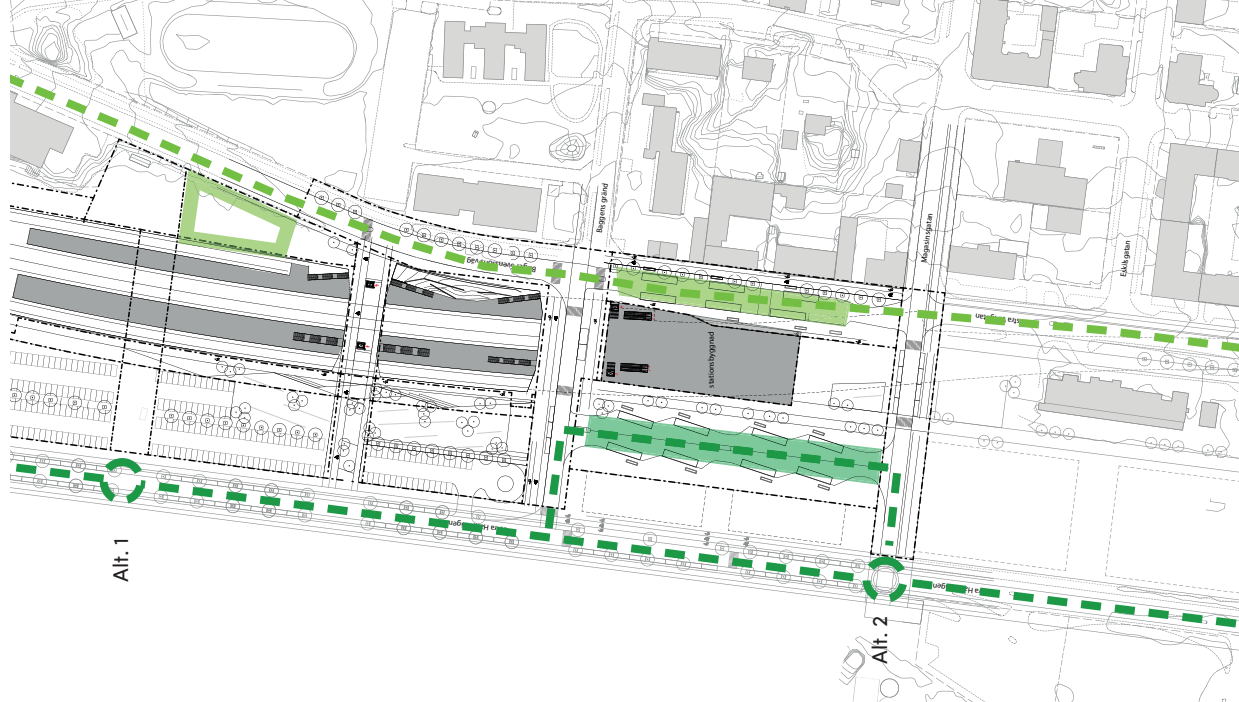
Öster om träget, utmed Birger Svenssons väg, finns en yta som kan användas som regleryta för pausande bussar. Platsen är under utredning.

Väderskyddet för samtliga trafikslag ska vara väl gestaltade och bidra till en genomtänkt helhet, busstation i Aarau Schweiz.

Busshållplatsernas väderskydd vid Uppsala resecentrum är väl tilltagna på höjden och utformade för att skapa genomskiktighet.

- Lokalbuss
- Regionbuss
- Lokalbuss hållplats
- Regionbuss hållplats
- ▶ Ev. regleryta för buss

Taxi

Platser för taxifordon föreslås i anslutning till stationsbyggnadens norra entré. Härifrån är avståndet till hissar och rulltrappor inom stationsbyggnaden som kortast. Placeringen får inte komma i konflikt med gångpassage över Baggens gränd. Möjlighet till taxiangöring ska även finnas söder om den nya stationsbyggnaden. Taxifordon ska ha möjlighet att köra öster om stationsbyggnaden, inom bussgatan.

Idag är taxistationen placerad strax söder om den gamla stationsbyggnaden. På grund av byggnation av järnvägsanläggningen och eftersom Engelbrektskatan därefter föreslås förlängas västerut och kopplas samman med Östra Hamnvägen måste alternativ lokaliserings för taxiverksamheten studeras. Verksamheten har i dagsläget behov av en personallokal i anslutning till uppställningsyta för taxifordon och ser fördel i en placering nära stadens aktiviteter.

Bilister i utpekade stråk

Varbergs stad har ett stort omland med en levande landsbygd. Det är viktigt att de som inte kan ta sig till stationen på annat sätt än med bil har goda möjligheter till angöring och parkering vid stationsområdet. Bil ska dock inte vara det självklara valet för att nå Varbergs nya stationsområde. Bilister hänvisas till utpekade stråk längs Magasinsgatan, Östra Hamnvägen och Birger Svenssons väg. Oskyddade trafikanter ska få ta plats och lämnas företräde i många korsningar.

Angöring

Angöring till Varbergs nya stationsområde sker huvudsakligen väster om träget, via Östra Hamnvägen. Utformningen av platsen ska möjliggöra för smidig

och tidseffektiv angöring med hög trafiksäkerhet. Angöring för bil kan även ske utmed stationskvarterets södra och västra sidor.

Parkering

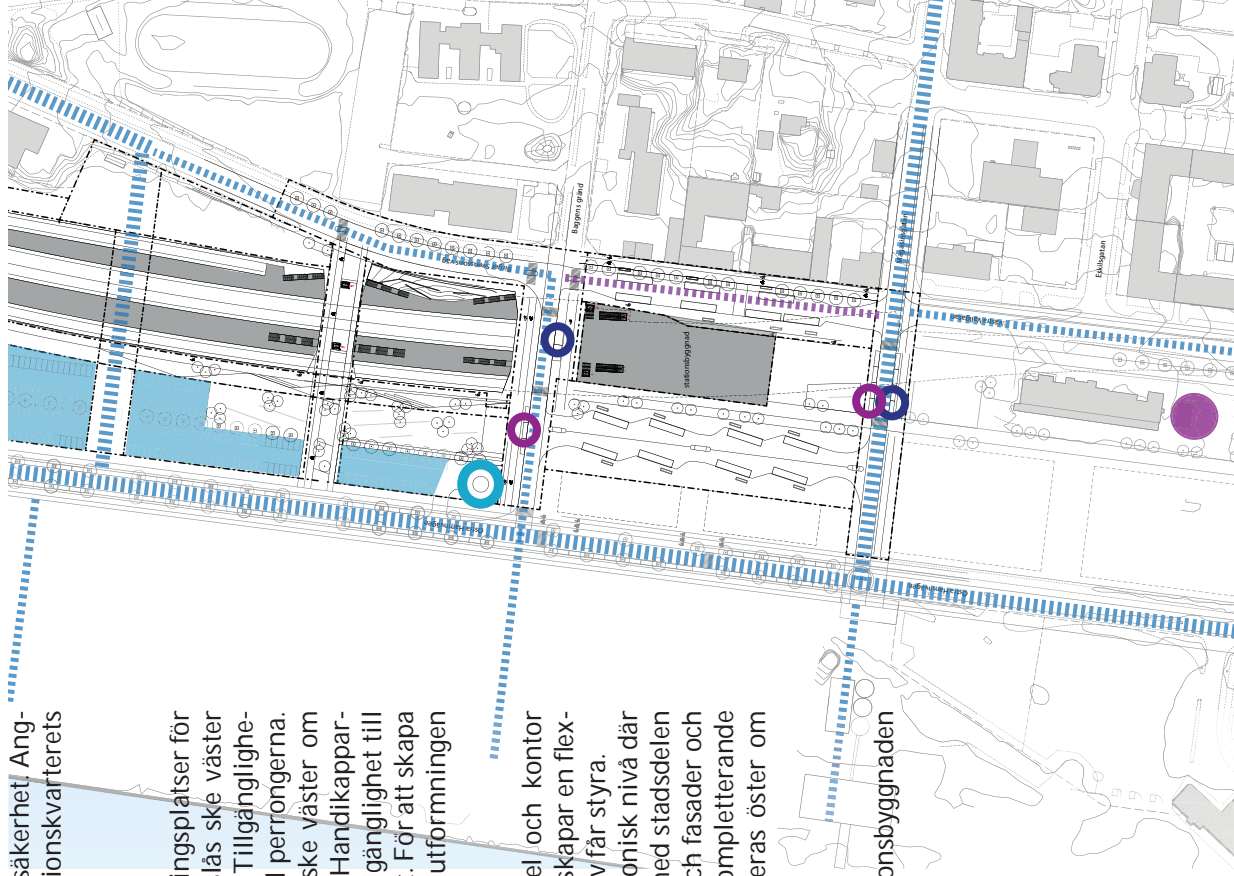
Det är viktigt att tillräckligt antal parkeringsplatser för bil kan skapas. Korttidsparking föreslås ske väster om träget, söder om stationsbronns läge. Tillgängligheten är god till stationsbyggnaden och till perrongerna. Pendelparkering för bil föreslås också ske väster om träget men norr om stationsbronns läge. Handikapparkering ska ordnas med bästa möjliga tillgänglighet till viktiga funktioner inom stationsområdet. För att skapa trygga och attraktiva bilparkeringar är utformningen av dem viktig.

Byggrätter för parkeringsgarage, handel och kontor väster om träget, norr om stationsbron, skapar en flexibel markanvändning där framtida behov får styra. Parkeringsgarage ska ha en hög arkitektonisk nivå där samnyttjan ska ske med bilpooler och med stadsdelen Västerport. Funktioner som gröna tak och fasader och aktiva bottenvåningar ska utredas. Kompletterande lägen för bilparkeringar bör även studeras öster om stationen.

Varutransporter

Angöring för varutransporter till stationsbyggnaden föreslås ske öster om byggnaden.

- Bilstråk, huvudstråk
- Bilstråk, sekundärt stråk
- Taxistråk
- Taxiangöring
- Dagens taxistation, under utredning
- Parkeringsyta
- Handikapparkering
- Bil- avsläppningsyta

14

13

12

7

11

10

8

7

10

9

6

White Arkitekter

Urban Outfitters
Foto: D.I.R.T. Studio

Urban Coffe, Melbourne
foto: Bonnie Savage

VÄGEN FRAMÅT

Kvalitetsprogrammet är ett dokument som kommer att följa förverkligandet av Varbergs nya stationsområde, från planeringsstadie till färdigsällande. Kvalitetsprogrammet har tagits fram genom ett nära samarbete mellan stadsbyggnadskontoret, hamn- och gatuförvaltningen samt samhällsutvecklingskontoret.

Efter hand som arbetet fortgår utvecklas och preciseras också kvalitetsprogrammet.

Arbetsgrupp

Maria Hagelberg, planarkitekt

Karin Sjödin, landskapsarkitekt

Inger Mellberg, trafikstrateg

Sofia Lindgren, trafikplanerare

Maria Söderlund, stadsarkitekt

Hilda Lagström, samhällsplanerare

Frida Eriksson, samhällsplanerare

Åsa Setterby Modeus, landskapsarkitekt

Liv Sonntag, stadsträdgårdsmästare

"Streets and their sidewalks, the main public spaces of a city, are its most vital organs."

Jane Jacobs, författare och arkitektur- och stadsplaneringskritiker.

Vad återstår?

Utvecklingen av stationsområdet görs inom projekt Varbergstunneln i samarbete mellan Varbergs kommun, Trafikverket, Jernhusen och Region Halland/Hallandstrafiken. Med tanke på stationsrådets läge i centrala staden och närheten till den nya stadsdelen är samarbete med planeringen av Västerport grundläggande såväl som med övriga projekt som följer när Varberg växer. Dialoger och erfarenhetsutbyte med medborgare, myndigheter, organisationer och föreningar för att samla in värdefull kunskap kommer bli aktuellt i flera skeden av processen.

Kvalitetsprogrammet ingår i detaljplanehandlingarna som tas fram för Västkustbanan genom Varberg och stationsområdet. Under processen har kvalitetsprogrammet utvecklats men det finns fortfarande analyser och utredningar som behöver tas fram och fördjupas. Nedan följer ett urval av arbeten som kvarstår:

- Höjdsättningen av marken inom stationsområdet i ett större sammanhang. Arbeta pågår och drivs av Varbergs kommun inom projekt Västerport i samarbete med ledningsägare.
- Östra Hamnvägens utformning. Arbeta pågår och drivs av Varbergs kommun inom projekt Västerport i samarbete med ledningsägare.
- Trafiklösningar, bl.a. effektiva gång- och cykelstråk, bilbro över träget samt vandmöjligheter för regionbussarna genom eventuell cirkulationsplats i korsningen Magasinsgatan/Östra Hamnvägen eller annan placering i närheten. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun.
- Dagvattenhantering av stationsområdet. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun inom projekt Västerport.
- Utformning av angöring och parkering för både cykel och bil. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun

i samarbete med Jernhusen. Eventuellt ta höjd för Västerports/Jernhusens framtida behov.

- Behov och placering av ersättningsbussar, kommersiell busstrafik samt eventuell regleryta för bussar. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun i samarbete med Hallandstrafiken och Jernhusen.
- Taxistationens framtida läge. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun i samarbete med berörd verksamhet.
- Behov och placering av laddningsstation för eldrivna fordon, cykelservice och hyrcyklar. Arbeta ska drivas av Varbergs kommun i samarbete med Jernhusen.
- Nya stationsbyggnadens funktion, innehåll och utformning. Arbeta pågår och drivs av Jernhusen i samarbete med övriga parter inom projekt Varbergstunneln.
- Gamla stationsbyggnadens funktion och innehåll. Arbeta ska drivas av Jernhusen i samarbete med Varbergs kommun.
- Fördjupad utformning av träget och tillhörande klimatsäkrande åtgärder. Arbetet ska drivas av Trafikverket i samarbete med Varbergs kommun.
- Konstprogram för konstnärlig utsmyckning. Arbeta ska drivas av Trafikverket i samarbete med övriga parter inom projekt Varbergstunneln.
- Järnvägsparkens framtida innehåll, funktion och utformning. Arbeta pågår och drivs av Varbergs kommun i samarbete med Trafikverket och Jernhusen.
- Utformning under byggtiden, etappindelningar, tillfälliga lösningar, kommunikationsinsatser. Arbeta pågår och drivs av Trafikverket i samarbete med övriga parter inom projekt Varbergstunneln.
- Fördjupning av funktion, innehåll, utformning i stationsområdet, av offentlig plats och stråk. Arbeta pågår och drivs av Varbergs kommun i samarbete med Trafikverket och Jernhusen.

Referenser i urval

- Gestaltningsprogram för Varbergstunneln, Väst-kustbanan Varberg-Hamra (tillhörande järnvägsplanens granskningshandling, Trafikverket 2016)
- Simma, lek och svärma, Grönstrategi för aktiviteter, upplevelser och biologisk mångfald i Varbergs kommuns utemiljö (Kommunfullmäktige, 2013-09-17)
- Tillsammans skapar vi världens bästa Varberg, en sammanfattning av medborgardialogen 2014 (Varbergs kommun, 2014)
- Trafiksystem, parker, stråk och offentliga rum kring nytt resecentrum (Hamn- och gatuförvaltningen, arbetsmaterial 2013)
- Den ideala bytespunkten, med resenären i fokus (K2020 Framtidens kollektivtrafik i Göteborgs-området, 2007)
- Stationshandbok (Trafikverket 2013:060)
- Den stationsnära staden, Jernhusens vision, värden och strategier för stationsnära stad (Jernhusen)

Bildmaterial

Foton har fotograf nämnd vid bilden. Om inte fotograf nämns tillhör bilden Varbergs kommun. Illustrationer utlänade av Abako står nämnda i programet. Övriga illustrationer tillhör Varbergs kommun.

